

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/403/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6613212864
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6613212864.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla, JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci navrhovateľky U. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. II XXXX/XX, J., zast. JUDr. Peter Rybár s.r.o., Ľudová 14, Košice, proti odporcovi Rapid life životná poisťovňa, a.s., so sídlom Garbiarska 2, 040 71 Košice, IČO: 31 690 904, zast. JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom, Moyzesova 38, 040 01 Košice, o zrušenie rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, Košice, sp. zn. 3C/2327/2012 zo dňa 19.01.2012, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu v Lučenci č. k. 17C/68/2013 - 271 zo dňa 15.01.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

Navrhovateľka je p o v i n n á nahradiť odporcovi trovy odvolacieho konania vo výške 68,46 eur a zaplatiť ich právnenému zástupcovi odporcu JUDr. Gabrielovi Gulbišovi, Moyzesova 38, 040 01 Košice.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom návrh navrhovateľky na zrušenie rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41, Košice, sp. zn. 3C/2327/2012 zo dňa 19.01.2012, zamietol. Zároveň zamietol aj návrh na odklad vykonateľnosti uvedeného rozhodcovského rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že odporcovi náhradu trov nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia okresný súd uviedol, že podaným návrhom na miestne príslušnom súde a v lehote do 30 dní od doručenia rozhodcovského rozsudku sa navrhovateľka domáhala podľa § 40 ods. 1 písm. j) a c) zákona č. 244/1992 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ZoRK) zrušenia rozhodcovského rozsudku, z dôvodu, že pri uzatváraní poisťovnej zmluvy boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa a namietala, že rozhodcovský rozsudok vydaný rozhodcom v rozhodcovskom konaní je vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej doložky. Súd posúdil návrh ako nedôvodný. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že predmetná poisťovná zmluva nespĺňa definíciu spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 Občianskeho zákonníka, pretože navrhovateľka pri jej uzatváraní nemala postavenie spotrebiteľa, nakoľko konala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, ako sprostredkovateľa poistenia pôsobiaceho pre odporcu. Zmluvu podpisovala v dvojjedinej úlohe, ako osoba oprávnená uzatvárať poisťovné zmluvy v mene odporcu a zároveň ako osoba poisteného. Zo zmluvy o sprostredkovaní poistenia č. 44759 zo dňa 17.06.2008 mal súd preukázané, že navrhovateľka v čase uzatvorenia poisťovnej zmluvy (09.07.2008) pôsobila u odporcu ako výlučný sprostredkovateľ poistenia, teda s informáciami o poistnom vzťahu nakladala v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Bola živnostníčka a mala postavenie profesionála v oblasti uzatvárania zmlúv, ktoré odporca ponúkal, za túto činnosť dostávala od odporcu v rozhodnom období odmenu. Navrhovateľka si vlastne sama sebe pripravila poistenie - produkt, ktorý sa týkal jej sprostredkovateľskej činnosti. Musela si byť

vedomá vplyvu rozhodcovskej doložky na poisťný vzťah. Navrhovateľka neunesla dôkazné bremeno v tvrdeniach, že v priebehu svojho pôsobenia ako sprostredkovateľky poistenia nebola odborne zaškolená k rozhodcovskej doložke vrátane podstaty rozhodcovského konania.

Trovy konania súd úspešnému odporcovi nepriznal z dôvodu, že trovy právneho zastúpenia si nevyčísľil ani v lehote do 3 pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia (§ 151 ods. 2, 3 O. s. p.).

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie. Navrhla rozsudok zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, alebo rozsudok zmeniť v jej prospech v rozsahu podaného návrhu. V prípade úspechu si uplatňuje náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania.

Obsažne, vo viacerých smeroch, s odkazom na judikatúru Ústavného súdu SR, Najvyššieho súdu SR, aj všeobecných súdov nižšieho stupňa prezentovala svoje výhrady voči rozhodnutiu. Odvolanie podáva z dôvodov uvedených v ust. § 205 ods. 2 písm. d) a f) O. s. p., okresný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne právne posúdil vec.

Skutočnosť, že o rozhodcovskej doložke neboli školené ani nijako inak osobitne poučované, potvrdzujú aj výpovede ostatných obchodných zástupkýň odporcu, teda nielen navrhovateľka. Potom nemohli o rozhodcovskej doložke ani poučovať klientov. Navrhovateľka opakovane poukazuje na túto skutočnosť, i to, že rozhodcovská doložka nebola uzavretá individuálne, pretože bola obsahom všeobecných poisťných podmienok, ktorých obsah navrhovateľka ovplyvniť nijako nemohla. Pri podpise zmluvy jej odporca nedal na výber, ne/prijatť rozhodcovskú doložku. Dôvodila aj tým, že ide o zmluvnú podmienku, ktorá už bola súdom vyhlásená za neprijateľnú a neplatnú, kedy sú všetky všeobecné súdy povinné na to prihliadať a v prípade totožného skutkového stavu postupovať rovnako (§ 153 O. s. p., § 53a ods. 1 O. s. p.).

Odporca navrhol rozhodnutie okresného súdu potvrdiť. Stotožňuje sa s dôvodmi uvedeným v odôvodnení rozhodnutia. Poukazuje na ust. § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ktorého znenie výslovne predpokladá vylúčenie tej fyzickej osoby z okruhu spotrebiteľov, ktorá koná pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy v rámci predmetu svojej obchodnej, alebo inej podnikateľskej činnosti. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. rozsudok prvostupňového súdu potvrdil, ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p.

Podľa § 219 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (ods. 1).

Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je vo výroku aj odôvodnení správne, a odvolací súd sa s ním v celom rozsahu stotožňuje (§ 219 ods. 2 O. s. p.), dodáva.

Daný prípad je osobitný v tom, že predmetnú zmluvu o poistení (dvojstranný právny úkon) uzatvorila Y. V.nar. XX.XX.XXXX, na jednej strane ako poistený (poisťník) a na druhej strane ako sprostredkovateľ poistenia oprávnený na dojednávanie poistenia pre Rapid life životná poisťovňa, a.s. (predtým názov Prvá Česko-Slovenská Poisťovňa Rapid a.s.), IČO 31 690 904. Teda poisťnú zmluvu podpisovala „sama so sebou“, zmluvu pre seba sama pripravila. (Okresný súd konštatoval, že zmluvu podpisovala v „dvojjedinej úlohe“ ako osoba oprávnená uzatvárať poisťné zmluvy v mene odporcu a zároveň ako osoba poisteného.)

I keď navrhovateľka uzatvorila poisťnú zmluvu, a to životné a úrazové poistenie, ktoré sa môže vzťahovať výlučne na fyzickú osobu (uvedený druh poistenia ako taký nemá nič spoločné s výkonom jej živnostenského oprávnenia), nemožno neprihliadať na to, že pri uzatváraní danej poisťnej zmluvy má právny dosah na posúdenie rozhodcovskej doložky obsiahnutej v poisťnej zmluve okolnosť, že navrhovateľka pre odporcu (v tomto prípade) konala ako sprostredkovateľ poistenia, ktorému mali a museli byť známe informácie o všetkých podmienkach poisťnej zmluvy, Všeobecných poisťných podmienkach aj vrátane rozhodcovskej doložky, pretože (podľa zákona) ona sama musela v pozícii sprostredkovateľa vedieť vysvetliť všetky tieto skutočnosti iným klientom, s ktorými sprostredkovala uzatváranie poisťných zmlúv.

Odvolačný súd považuje obranu navrhovateľky spočívajúcu v tom, že nemala vedomosť o tom, aký má rozhodcovská doložka vplyv a význam pre jej poisťný vzťah, za účelovú. Ako je už vyššie zdôraznené, osobitosť prejednávanej veci spočíva v tom, že na oboch stranách uzatváraného zmluvného vzťahu išlo v danom prípade o tú istú (totožnú) fyzickú osobu (na jednej strane osoba, ktorá poisťnú zmluvu uzatvorila - poisťnený - vystupuje V. R., nar. XX.XX.XXXX a na druhej strane sprostredkovateľ poisťovania, oprávnený na dojednávanie poisťovania, vystupuje taktiež U. R., nar. XX.XX.XXXX), t.j. o osobu s tými istými znalosťami a vedomosťami, a nemožno obísť, že táto osoba mala zároveň postavenie profesionála v oblasti uzatvárania zmlúv, ktoré odporca ponúkal. Podľa Zmluvy o sprostredkovaní poisťovania uzatvorenej dňa 17.06.2008 s odporcom a podľa Osvedčenia o zápise do registra sprostredkovateľov poisťovania vedeného Národnou bankou Slovenska, je U. R., nar. XX.XX.XXXX registrovaná ako sprostredkovateľ poisťovania v danej oblasti pod č. VSP 077646 a za túto činnosť dostávala od odporcu v rozhodnom období odmenu. Možno súhlasiť s názorom odporcu, že účelom spotrebiteľského práva je narovnanie prípadných informačných a iných značných nerovnováh medzi dodávateľom, u ktorého je predpoklad, že je v predmete zmluvy profesionál a spotrebiteľ, u ktorého je predpoklad, že je v danom predmete zmluvy laik. V danom prípade o situáciu vyžadujúcu zásah spotrebiteľského práva do zmluvnej autonómie nejde, nakoľko zmluvu uzatvárala fyzická osoba sama so sebou, na jednej strane ako odberateľ a na druhej strane za dodávateľa. Na uzatváraní zmlúv takéhoto typu poisťných zmlúv, vrátane rozhodcovských doložiek, aké v tomto konaní navrhovateľka napáda a spochybňuje, si založila svoje podnikanie a obživu. Aj v prípade napádateľnej poisťnej zmluvy a rozhodcovskej doložky, za jej uzatvorenie inkasovala navrhovateľka osobitnú províziu.

Keď odvolací súd rozhodnutie okresného súdu potvrdil, riadil sa úvahou, že navrhovateľka mala bezpochyby dostatočný časový priestor na podrobné oboznámenie sa so všetkými podmienkami predmetného poisťného vzťahu, vrátane rozhodcovskej doložky a bolo výlučne iba na jej slobodnej vôli a dobrovoľnom rozhodnutí, či aj sama (ako klient) vstúpi, alebo nevstúpi, do predmetného zmluvného vzťahu s odporcom za existujúcich zmluvných podmienok. Práve sloboda vôle navrhovateľky, ktorá v tomto prípade bezpochyby nebola nijako nútená uzavrieť predmetný zmluvný, poisťný vzťah, keďže poisťnú zmluvu v podstate uzatvorila „sama so sebou“, je významnou skutočnosťou majúcou vplyv na výsledok rozhodnutia v danej veci. Postavenie spotrebiteľa a z neho vyplývajúcu zvýšenú zákonnú ochranu vyplývajúcu zo spotrebiteľského práva nemožno zneužívať v prípade akéhokoľvek špekulatívneho konania. V danom prípade sa možno dôvodne domnievať, že by mohlo ísť aj o takúto situáciu, ak navrhovateľka využila svoje postavenie sprostredkovateľa poisťovania na svoj súkromný účel (k uzavretiu zmluvy) a následne tento úkon spochybňuje.

Pokiaľ navrhovateľka poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/545/2014-219 zo dňa 29.01.2015, a ktorý pripojila k odvolaniu, pre odvolací súd konajúci v danej veci nie je záväzný. Ide o inú vec, hoci totožného odporcu, v ktorej súd vyvodil skutkové zistenia z iných dôkazov a z týchto zistení potom vyvodil aj príslušné závery.

Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania je založené na ust. § 224, § 151 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. (zásade úspechu vo veci). V odvolacom konaní bol úspešný odporca, ktorý uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Zb. o odmenách a náhradách advokátov a to za 1 úkon právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. c) vyjadrenie k odvolaniu vo veci samej zo dňa 28.04.2015, vo výške podľa § 11 ods. 1 1/13 výpočtového základu t.j. 60,07 eur + režijný paušál podľa § 16 ods. 3 vo výške 8,39 eur. Odvolací priznal odporcovi trovy v uplatnenej výške 68,46, sú vyčíslené správne.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.